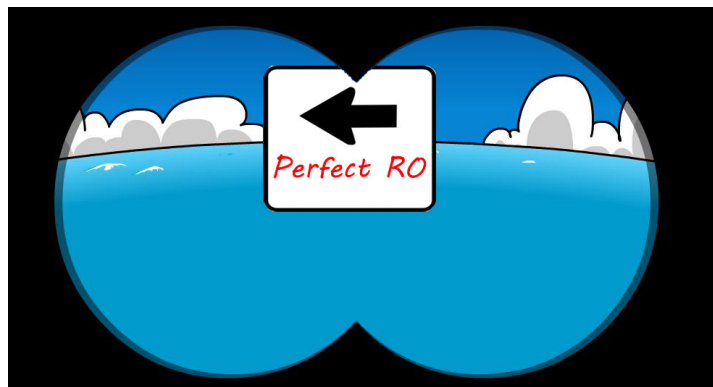

Selecteren van het juiste ringonderzoekschema voor mijn laboratorium

Introductie

Deelname aan ringonderzoeken (RO) is een belangrijk onderdeel voor het borgen van de kwaliteit van de testresultaten in een laboratorium. De tijd en inspanning die dit vereist kan kostbaar zijn, speciaal voor laboratoria die vele verschillende testen uitvoeren. Het selecteren van het meest geschikte RO schema is daarom van groot belang. Verschillende RO schema's zijn vaak beschikbaar in het zelfde vakgebied. Daarom zal deze brochure zich focussen op de kernvragen die laboratoria helpen om die RO schema's te kiezen die het best aansluiten bij de behoeften.

Parameters beschikbaar in het ringonderzoek

Zijn de matrices, analyten, en/of concentratie niveaus aangeboden in het RO schema vergelijkbaar met die van de monsters uit de dagelijkse praktijk van het laboratorium? Bijvoorbeeld:

Voorbeeld 1: De niveau's van contaminanten in een RO schema voor drinkwater zullen heel anders zijn dan de verwachte waarden in industrieel afvalwater.

Een laboratorium dat industrieel afvalwater test kan:

- Deelnemen, maar rekening houden met de beperkingen;
- Helemaal niet deelnemen.

Voorbeeld 2: RO schema's voor de bepaling van de sequentie van DNA kunnen ofwel weefsel of DNA extracten aanbieden.

Afhankelijk van de keuze, zal de laboratorium competentie worden geaudit voor:

- De hele test;
- Alleen de sequentie test.

Data verzameling en analyse strategieën

Zijn de strategieën toegepast door de RO organisator geschikt voor het laboratorium?

Factoren die in beschouwing moeten worden genomen zijn:

- Beschrijving van het toegepaste statistische model;
- Aantal testitems voor analyse en/of aantal gevraagde herhalingen;
- Procedures voor dataverzameling van deelnemers (b.v. inzending m.b.v. fax, e-mail of internet);
- Procedures voor vergelijking van resultaten verkregen met verschillende methoden/technieken;
- Aantal deelnemers gebruikmakend van dezelfde methode/techniek als het laboratorium;
- Gebruik van methoden en criteria voor prestatie beoordeling.

Het laboratorium moet er ook rekening mee houden of zijn klanten, accreditatie instelling en/of regelgevende instantie specifieke vereisten hebben met betrekking tot het statistische model.

Voorbeeld 3: Een laboratorium bepaalt het vetgehalte in melkpoeder, granen en diervoer gebruikmakend van drie operationeel gedefinieerde methoden, Röse Gottlieb, directe vet extractie en vet bepaling via hydrolyse. Elke methode kan verschillende resultaten geven bij elke matrix. Het is belangrijk voor het laboratorium om te controleren of de verschillende test methoden in overweging zijn genomen voor elke matrix in het RO schema.

Eurachem

A FOCUS FOR
ANALYTICAL CHEMISTRY
IN EUROPE

Evaluatie van de prestaties

Is de methode gebruikt voor het beoordelen van de prestaties van de deelnemers (b.v. z-score) duidelijk beschreven door de RO organisator en begrepen door het laboratorium?

Voorbeeld 4: Een laboratorium is wellicht geïnteresseerd in het rapporteren van de meetonzekerheid van zijn RO resultaten, zodat deze kunnen worden meegenomen in de evaluatie van de prestaties, maar de aanpak van de RO organisator omvat dit niet.

Zijn de criteria gebruikt door de RO organisator voor de evaluatie van zijn prestatie geschikt voor het type werk dat wordt ondernomen door het laboratorium en/of de relevante wetgeving?

Voorbeeld 5: Een laboratorium dat bevestigingsanalyses uitvoert zal meer naar strikte criteria voor de evaluatie van de prestatie zoeken dan laboratoria die gebruikmaken van screeningstechnieken.

Vertrouwen in de RO organisator

Hoe kan een laboratorium de competentie van de RO organisator beoordelen? Overweging:

- Naleving van de ISO/IEC 17043 vereisten, b.v. accreditatie;
- Ervaring;
- Betrouwbaarheid van de toegewezen waarden;
- 'Fitness for purpose' van criteria voor de bekwaamheidsbeoordeling.

Communicatie

Is de interactie tussen de RO organisator en de deelnemer adequaat? Overweging:

- Gebruikte taal;
- Toegankelijkheid en helderheid van informatie;
- Tijdige oplevering rapporten;
- Regelmatige communicatie, b.v. jaarlijkse gebruikersoverleggen;
- Niveau van geleverde ondersteuning;
- Implementatie van de klantenwensen voor RO's.

Een checklist voor de selectie van RO schema's is beschreven in Appendix A van de Eurachem richtlijn [1].

Meer informatie/Verder lezen

[1] I. Mann and B. Brookman (eds.) Eurachem Guide: *Selection, Use and Interpretation of Proficiency Testing (PT) Schemes by Laboratories* (2nd ed. 2011). Available from www.eurachem.org

Informatie over RO organisatoren en schema's kan worden verkregen via de nationale accreditatie instelling, van de EPTIS website (www.eptis.org) of van andere nationale of internationale organisaties.